

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vindex Libertatis Ecclesiasticae || Et Martyr || S.
Engelbertvs || Archiepiscopus Co-||loniensis Princeps ||
Elector, &c.**

Gelenius, Aegidius

Coloniae Agrippinae, 1633

Caput Decimum sextum. De obsessio apud S. Thomam qui eius meritum
vniuersis Ecclesiae Coloniensis Episcopis praeferebat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9728

A Euangeliorum testimonio, eum aliquando vera dicere contra suam voluntatem, maximè cum exorcizatur, vti hoc speramus, quod subiungimus.

Notatio ad Caput Decimum quintum.

S. In ciuitate Magdeburgi.

B **M**agdeburgum Dmo adum pyrgus & per aphæresim ^{Magde-} Maidpurgum, id est, Parthenopolis vulgo nuncupatur, vrbs quondam illustris Imperatorum & Pontificum sedes, magnificis prætoriis, lautis & latis plateis, regiisque templis longè celeberrima ac Romani Imperij Burgrauiatu nobilitata. Primates Germaniæ eius dat Ecclesiastica dignitas. Ciuibus nostra tempestate fatale fuit sacris Diui Norberti Archiepiscopi sui Lipsanis vna cum patrociniò nudari Nam ^{S. Norbertus.} Deo Cæsarique nostro clementissimo FERDINANDO rebelles, sub annum 1631. 13. Kalendas Iunij expugnata ipsorum vrbe sub iugum missi sunt, quamuis se vna cum laribus Vulcano consecrarint æternum deinceps arfuri.

Caput Decimum sextum.

*De obfesso apud S. Thomam qui eius meritum vniuersis Ecclesiæ
Colonienfis Episcopis præferebat.*

D **I**N diœcesi Treuirensi est cœnobium sanctimonialium Ordinis Cisterciensis, quod, ad sanctum Thomam, vocatur. Illic ante hos duos menses energumenus quidam in oratorio eiusdem martyris, de statu quarundam animarum tam secularium, quam religiosorum interrogatus, tam rationabiliter de omnibus respondit, vt qui illic aderant, vera iurat⁹ quid eum dicere non ambigerent. Cumque domina Elisaberth, eiusdem domus Abbatissa, eum interrogaret, num interfuisset cædi Episcopi Euberto digelberti, & ille respondere nollet, adiuratus validissimis exorcismis vt xerit.

diceret veritatem, sic ait: Queris, an fuerim in morte eius. Vtique fui: imò meo consilio interfectus est. Ego Fridericum & satellites eius incitavi, ego ad facinus illos animavi: ego, vt re ipsa malitiam conceptam implerent, effeci. Dicente Abbatissa, Vbi est anima eius? respondit: Eheu, eheu subtracta est mihi & socijs meis, qui illic conueneramus. Ita se ante mortem preparauerat, ita se lauerat (contritionem & confessionem significans) vt nostri iuris nihil esset in illo, & adiecit: Nostis, cur tot ille miracula faciat? Respondentibus illis: Nos id ignoramus, sed volumus, imò præcipimus tibi in nomine Christi, vt nobis id indices: subiunxit, Quando volutabatur in suo sanguine, & iam moriturus erat, percussoribus suis medullitus ignouit, ita dicens: Pater, ignosce illis. Propter hunc sermonem tam potens effectus est apud altissimum, vt non negetur ei, quicquid ab illo petierit. Idque pro comperto habeatis, nunquam vllum Coloniae sedisse Episcopum in pontificis cathedra, qui tantum possit apud Deum, tantique apud illum meriti sit, vt Engelbertus. Sed hic fortassis obijciat quisquam Maternum & Seuerinum, aliosque sanctissimos Ecclesiae Coloniae Episcopos, quorum vita fuit irreprehensibilis, & sanctitas in Christo probata. Sed respondetur, hunc fuisse martyrem, illos non fuisse. Consummatus in breui per martyrium Engelbertus, expleuit tempora multa. Totius tabernaculi pulchritudinem, per cuius cortinas & columnas Ecclesiae ordines præfigurati sunt, pelles tegebant arietum rubricatae. Arietes, qui duces gregum sunt, significant Ecclesiae Prælatos, qui verbo & exemplo, huc vtriusque Testamenti cognitione, quasi duobus cornibus gregem sibi commissum custodire tenentur. Quorum pelles rubricantur, cum pro subditorum salute, vt zelo iustitiae mortem opperentes, vt beatus Engelbertus, lauant stolas suas in sanguine agni. Ipse quidem Engelbertus, reuera fortis aries fuit, quippe qui duobus cornibus suis, id est, gemina potestate, spiritali & seculari hostes Ecclesiae Coloniae ventilauit. Quod si obijciatur de sanctis Euergislo & Agilolpho Episcopis Coloniae, etiam illos passos esse: responderi potest, non tanti meriti fuisse causam martyrii eorum, sicut Engelberti. Alter enim illorum noctu à latronibus clam occisus est: alter verò palam à raptoribus, qui diæcesis eius terminos peruaserant. Illos martyres fecit pietas & innocentia vitae: hunc verò virtus obedientiae & zelus iustitiae. Sicut diuersae sunt species martyrii, ita & causae diuersae. Agnus occisus est ab origine mundi, ait scripturae auctoritas. Agnus Christus est, qui

Nota cur
rati ponderis
sint
preces eius
apud Deū.

Exod. 26.

Apo. 7. & 21.

Apo. 13.

A in quibusdam suis membris occisus est propter innocentiam, ut in Abel: in alijs propter iustitiam, ut in Prophetis: in alijs propter zelum legis, ut in Machabæis: in alijs propter constantiam fidei, ut in Apostolis. Recentiori tempore in sancto Thoma Cantuariensi Episcopo, occisus est propter libertatem Ecclesiæ conseruandam. Eadem causa mortis exitit in præfule nostro Engelberto. Occubuit ille pro libertate Ecclesiæ Cantuariensis, iste verò pro defensione Ecclesiæ Essendiensis. Liberavit ille Ecclesiam Anglicanam sanguine suo de graui iugo Regis Henrici: liberavit iste æquè morte sua Ecclesiam suæ defensionis commissam, ab intolerabili exactione Comitum Friderici. Et licet beatus Thomas ante passionem multa pertulerit incommoda, damna, exilia, quæ non pertulit Engelbertus: in ipsa tamen passione plus doloris, angoris & ignominie certum est Engelbertum tolerasse. Ille enim, ut legimus, in capite vno ictu cæsus, à sacrilegis relictus est in templo: iste vulneribus permultis toto corpore confossus, nudus relictus est in sterquilinio: Sanctus Thomas occisus est ab eis, qui apertè eum oderant: sanctus verò Engelbertus, quod maiorem afferre solet dolorem, & augere inuidiam, à cognatis & amicis, à quibus nihil metuebat, quosque ipse sublimarat, Philosophi cuiusdam sententia est, duplicari dolorem, cum ab eo à quo bonum merueris, venit: itemque tanto iniuriam magis affigere, quanto propinquior est, qui fecit. Inde etiam est, quod Dauid propheta dicit in Psalmo: Quoniam si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem utique, & cætera, quæ sequuntur. Repositum denique corpus sacrum gloriosi martyris Engelberti, Angelica libertate donati, Colonia in Ecclesia beati Petri in sepulchro decentissimè præparato iuxta mausoleum nobilissimi præfulis & Archiducis Philippi, quod est in dextera Ecclesiæ parte, contra portam Australem, sexto Kalendas Martij Dominus Conradus Portuensis Episcopus & sedis Apostolicæ Legatus, coram innumerabili multitudine diuersæ dignitatis, ordinis, sexus, & ætatis sepeliuit. Quanta illic quotidie miracula fiant, in libro virtutum eius partim declarabitur. Passus est autem beatus martyr anno gratiæ millesimo ducentesimo vicesimo quinto, mensis Nouembris die septimo, anno Pontificatus sui decimo, sub Honorio Papa III. imperante Friderico II. monarchiam cæli & terræ obtinente Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto viuunt & regnant per infinita sæcula sæculorum, Amen.

Genes. 4.

2. Mach. 7.

Occisus est Engelbertus pro defensione Ecclesiæ Essendiens.

Conradus Legatus sepelit.

Tempus cædis eius.